

93

Besluit van 4 februari 1994, houdende wijziging van het Formatiebesluit scholen v.w.o.-a.v.o.-v.b.o. in verband met de frictie-opslag en het Bekostigingsbesluit W.V.O.

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen van 27 december 1993, nr. 93098720/3664, directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Gelet op de artikelen 84, 84a en 106 van de Wet op het voortgezet onderwijs;

Gehoord de Onderwijsraad (advies van 10 december 1993, nr. OR 93000364/S);

De Raad van State gehoord (advies van 20 januari 1994, nr. W05.93.0856);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen van 3 februari 1994, nr. 94004150/3664, directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Formatiebesluit scholen v.w.o.-a.v.o.-v.b.o.¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 16 wordt «2,1%» vervangen door: 1,9%.

B

In artikel 18, derde lid, wordt «1 mei» vervangen door: 15 mei.

C

In artikel 19, tweede lid, wordt «1 mei» vervangen door: 15 mei.

ARTIKEL II

In het Bekostigingsbesluit W.V.O.² wordt in artikel 32, tweede lid, «1 mei» vervangen door: 15 mei.

¹ Stb. 1992, 128, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 22 december 1993, Stb. 742

² Stb. 1992, 580, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 10 november 1993, Stb. 594

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, vijfde lid jo. vierde lid onder b, van de Wet op de Raad van State

ARTIKEL III

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 4 februari 1994

Beatrix

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

Uitgegeven de *tweëntwintigste* februari 1994

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

1. Algemeen

Het onderhavige besluit bevat de uitwerking van een maatregel die is aangekondigd in de memorie van toelichting bij de onderwijsbegroting voor het dienstjaar 1994 (Kamerstukken II 1993/94, Hfdst. VIII, 23 400, nr. 3, blz. 60). Het betreft een verlaging van de frictie-opslag met 0,2%.

Daarnaast bevat het besluit een wijziging van de datum van indiening van de zogenaamde meimeldingen inzake de overdracht en verzilvering van formatierekeneenheden.

Frictie-opslag

Vanwege budgettaire redenen is een beperkte neerwaartse bijstelling van de frictie-opslag noodzakelijk. De frictie-opslag is een opslag op de reguliere formatie, die met name bedoeld is om de gevolgen van de taakverminderingregeling als gevolg van terugloop van het leerlingenaantal op schoolniveau op te vangen. De verlaging bedraagt 0,2% en vindt zowel plaats in het opbouwtraject van de frictie-opslag tot en met het schooljaar 1997-1998 als in de definitieve situatie die geldt met ingang van het schooljaar 1998-1999.

Deze bijstelling ten aanzien van de frictie-opslag kan plaats vinden vanwege de stabilisatie van het leerlingenaantal van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, algemeen voortgezet onderwijs en scholen voor voorbereidend beroepsonderwijs. Voorts maakt de toename van de werkgelegenheid als gevolg van het Convenant ter verbetering van de positie van het onderwijs en het daarin werkzame personeel van 26 oktober 1990 en de Raamovereenkomst O. en W. - Centrales inzake verbetering positie onderwijspersoneel van 12 november 1992 (de zogenoemde convenanten I en II) deze bijstelling mogelijk.

2. Financiële gevolgen

Het gevolg van de neerwaartse bijstelling van de frictie-opslag geeft een bezuiniging van f 4,2 miljoen in het jaar 1994 en van f 10,0 miljoen in het jaar 1995, waarmee het niveau van de bezuiniging naar verwachting is gerealiseerd.

3. Advies Onderwijsraad (advies d.d. 10 december 1993, OR 93000364/S) en commentaren artikel 3-organisaties

Het ontwerp-besluit waarover de Onderwijsraad en de artikel 3-organisaties hun advies hebben uitgebracht, bevatte naast de verlaging van de frictie-opslag nog een andere maatregel die in de onderwijsbegroting voor het dienstjaar 1994 was aangekondigd (Kamerstukken II 1993/94, Hfdst. VIII, 23 400, nr. 3, blz. 58). Het betrof hier het laten vervallen van de ondergrens van 200 leerlingen bij de berekening van de formatierekeneenheden voor het onderwijsondersteunend personeel. Bij de begrotingsbehandeling is door de Tweede Kamer een amendement aanvaard dat er toe heeft geleid dat deze maatregel is komen te vervallen (Kamerstukken II 1993/94, Hfdst. VIII, 23 400, nr. 23 (Herdruk)). Bij brief van 30 november 1993 (VO/JP 93097797) is de Onderwijsraad hiervan in kennis gesteld.

Op de opmerkingen van de artikel 3-organisaties over deze maatregel wordt derhalve hier niet ingegaan.

De Onderwijsraad heeft in beginsel begrip voor het feit dat de toestand van 's Rijks kas noopt tot een neerwaartse bijstelling van de frictieopslag. De Raad wijst daarbij echter wel op de versturende effecten van deze

maatregel in schoolorganisatorisch verband. Naar de mening van de Raad hebben scholen daardoor moeite hun verantwoordelijkheid – zoals gegeven in het formatiebudgetsysteem (FBS) – waar te maken indien in hun planning op langere termijn van bovenaf wordt ingegrepen. Naar de mening van ondergetekenden behoeft deze ingreep voor de scholen geen nadelige gevolgen te hebben voor hun planning op langere termijn omdat de stabilisatie van het leerlingenaantal en de toename van de werkgelegenheid in het kader van de maatregelen van de zogenoemde Convenanten I en II positieve effecten geven op de langere termijn.

Een aantal van de organisaties meent dat er afbreuk wordt gedaan aan de afspraken in het kader van het FBS.

In het kader van de invoering van het FBS, zo memoreren ondergetekenden, zijn onder meer afspraken gemaakt over de volumebeheersing van de kosten in verband met frictie. Als gevolg van de stabilisatie van het leerlingenaantal en de toename van de werkgelegenheid zoals hierboven vermeld, is het mogelijk dat een neerwaartse bijstelling van de frictie-opslag plaatsvindt. Ondergetekenden achten deze maatregel derhalve niet in strijd met de eerdergenoemde afspraken.

Een deel van de organisaties acht de maatregel tot korting van de frictie-opslag met 0,2% begrijpelijk, maar kant zich tegen het generale karakter, waardoor geen rekening wordt gehouden met de specifieke gevolgen per sector.

Naar aanleiding daarvan wordt opgemerkt dat de frictie-opslag een percentage is dat voor alle scholen gelijk is. De stabilisatie van het leerlingenaantal en de maatregelen in verband met de eerder genoemde convenanten gelden over het algemeen ook voor alle scholen en geven ondergetekenden daarom geen aanleiding om in de bijstelling van de frictie-opslag te differentiëren.

Een organisatie wees erop dat bij de invoering van de linearisering van de formatieformules in het schooljaar 1993–1994 de frictie-opslag is gehanteerd als argument om het eventuele verschil tussen de «oude» en «nieuwe» formatieruimte glad te strijken.

Ondergetekenden merken op dat de invoering van de nieuwe gelineariseerde formules gepaard is gegaan met uitgebreid overgangsrecht om in ieder geval in het eerste schooljaar geen verschil te laten ontstaan tussen de formatieruimte volgens de oude en volgens de nieuwe formules. De verhoging van de frictie-opslag is daarbij, evenals de verhoging van de zogenaamde convenant I-eenheden, slechts opgevoerd ten behoeve van het totaal beeld van de beschikbare ruimte in het schooljaar 1993–1994.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in de artikelen 18 en 19 de datum voor de zogenaamde meimeldingen van overdracht en verzilvering van formatierekeneenheden te wijzigen van 1 mei in 15 mei.

4. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

In artikel 16 is het gewijzigde percentage voor de berekening van de zogenaamde frictie-opslag opgenomen.

Ten behoeve van de wijziging van de frictie-opslag is geen overgangsrecht getroffen. De wijziging in het besluit betreft het voorziene definitieve niveau met ingang van het schooljaar 1998–1999. Omdat in de schooljaren daarvoor nog slechts sprake is van een geleidelijke opbouw van de frictie-opslag naar dit definitieve niveau, is ook wat betreft de wijziging voor die schooljaren in de Regeling overgangsrecht Formatiebesluit scholen v.w.o.-a.v.o.-v.b.o. niet voorzien in een overgangsregeling.

Artikel I, onderdelen B en C, en artikel II

Gebleken is dat in verband met de vele vrije dagen die omstreeks 1 mei vallen, de meimeldingen in vele gevallen te laat worden ingezonden. Om dit te voorkomen is de datum 1 mei gewijzigd in 15 mei.

Artikel III

De inwerkingtreding van het onderhavige besluit moet geschieden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip vanwege de voorhangbepaling in artikel 84, zesde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (W.V.O.). Het is de bedoeling dat het onderhavige besluit in werking treedt op 1 augustus 1994.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij a.i.,
B. de Vries